

Factsheet knip- en scheerheg

Waarom een knip en scheerheg?

Knip- en scheerheggen zijn strak gesnoeide hagen van struiken van minimaal 80cm hoog, oorspronkelijk geplant rond boomgaarden als natuurlijke omheining. Regelmatig snoeien zorgt voor een dicht, net uiterlijk. Een brede heg biedt schuil- en nestplekken voor vogels en kleine dieren, en als je hem deels laat bloeien, trekt hij insecten aan. Heggen vormen zo belangrijke verbindingen tussen leefgebieden en dragen bij aan de biodiversiteit op het erf.

- **Wind & bodem**

Werkt als natuurlijk windscherm.
Vermindert windschade en bodemerosie door regen of storm.

- **Schaduw & microklimaat**

Reguleert temperatuur en luchtvochtigheid.
Biedt schaduw voor vee en beschutting voor gewassen.

- **Biodiversiteit & natuur**

Leefplek voor vogels, egels, insecten en amfibieën.
Bloeiërs trekken bestuivers aan.
Functioneert als ecologische verbindingroute.

- **Praktisch & mooi**

Natuurlijke erfafscheiding met uitstraling.
Geeft structuur aan het landschap én privacy.

- **Landschapswaarde & imago**

Verhoogt natuurwaarde van je perceel.
Past goed bij natuurinclusieve landbouw.

Aanleg

Er zijn een paar dingen waar je rekening mee moet houden als je een knip en scheerheg aanlegt, ongeacht waar je dit doet:

- Minimaal 25 meter lang.
- Gebruik inheems autochtoon materiaal

financiële ondersteuning

Wil je een knip- en scheerheg aanleggen? In overleg met het agrarisch collectief kan een plan op maat gemaakt worden. Kijk op het [Platform Kleine Landschapselementen](#) om te zien welk collectief in jouw regio actief is. Financieel hoeft je de aanleg en het beheer gelukkig niet alleen te dragen: er zijn verschillende subsidies voor knip- en scheerheggen. In de provincie Utrecht kunnen grondeigenaren subsidie aanvragen via het [Platform Kleine Landschapselementen](#). Vaak hebben waterschappen ook een regeling. In de provincie Utrecht hebben de waterschappen [HDSR](#), [AGV](#) en [V&V](#) regelingen.

Een knip- en scheerheg

Dient als barrière voor
bv wild, vee of mensen
bij landbouwpercelen

minimaal 25m lang

ecologische corridors

minimaal 0.8m hoog

strak uiterlijk

Beheer

- Combineer het snoeien eventueel met het vlechten van de heg.
- Verwijder al het snoeiafval. Als het wordt versnipperd, moeten de snippers worden afgevoerd
- Hoe vaak een heg geknipt of geschoren moet worden, hangt af van de soort en de groeisnelheid. Dit gebeurt meestal jaarlijks, maar in ieder geval eens in de 2 à 3 jaar. Het snoeien vindt plaats tussen 15 juli en 15 maart, zodat het broedseizoen niet wordt verstoord.
- Bij het snoeien is het belangrijk dat de onderkant van de heg iets breder blijft dan de bovenkant. Op deze manier krijgt ook de onderkant genoeg zonlicht en blijft de heg mooi dicht en vol.
- Om te voorkomen dat vee aan de heg knaagt, moeten eventuele afrasteringen van aangrenzende percelen minstens twee meter van de heg afstaan.
- varianten van beheer: Jaarlijks van knip- en scheerheg of één keer per 2 of 3 jaar scheren
- Na het knippen of scheren moet de heg minimaal 0,8 meter hoog zijn.
- Bemesting is niet toegestaan. (Bij een knip- en scheerheg wil een natuurlijke, soortenrijke en ecologisch waardevolle begroeiing. Bemesting werkt dit tegen en leidt tot verstoring van de gewenste balans.)
- Er mag niet in of nabij het element worden gebrand.
- Er mogen geen rasters aan de heg bevestigd worden.

Wist je dat?

De introductie van prikkeldraad rond 1900 heeft gezorgd voor het verdwijnen van veel heggen.

Kenmerken van een goede of slechte kwaliteit:

- + De heg vormt een doorlopende lijn zonder onderbrekingen.
- + De heg heeft een nette, rechte vorm.
- Er zijn open plekken of dunne gedeeltes in de heg.

De knip- en scheerheg is een traditionele heg die al eeuwen wordt gebruikt om percelen te begrenzen en vee binnen of buiten te houden.

Meer weten over kleine landschapselementen? Sluit je aan bij het Kennisnetwerk Kleine Landschapselementen, voor interessante excursies en workshops!

